

Logika i teoria mnogości

Ćwiczenia 4

System sekwentowy dowodzenia praw KRZ

Sekwent: skończona lista formuł $\varphi_1, \dots, \varphi_n$, interpretowana jako alternatywa $\varphi_1 \vee \dots \vee \varphi_n$.

Aksjomaty: wszystkie sekwenty zawierające parę sprzecznych formuł $\varphi, \neg\varphi$ (na dowolnych miejscach).

Reguły dowodzenia:

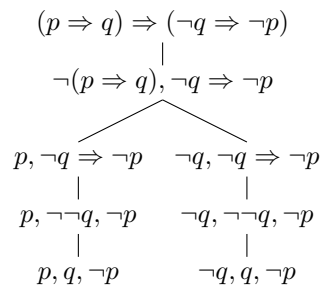
$$\begin{array}{l} (R\neg\neg) \frac{X, \varphi, Y}{X, \neg\neg\varphi, Y} \\ (R\wedge) \frac{X, \varphi, Y; \quad X, \psi, Y}{X, \varphi \wedge \psi, Y} \quad (R\neg\wedge) \frac{X, \neg\varphi, \neg\psi, Y}{X, \neg(\varphi \wedge \psi), Y} \\ (R\vee) \frac{X, \varphi, \psi, Y}{X, \varphi \vee \psi, Y} \quad (R\neg\vee) \frac{X, \neg\varphi, Y; \quad X, \neg\psi, Y}{X, \neg(\varphi \vee \psi), Y} \\ (R\Rightarrow) \frac{X, \neg\varphi, \psi, Y}{X, \varphi \Rightarrow \psi, Y} \quad (R\neg\Rightarrow) \frac{X, \varphi, Y; \quad X, \neg\psi, Y}{X, \neg(\varphi \Rightarrow \psi), Y} \\ (R\Leftrightarrow) \frac{X, \neg\varphi, \psi, Y; \quad X, \varphi, \neg\psi, Y}{X, \varphi \Leftrightarrow \psi, Y} \quad (R\neg\Leftrightarrow) \frac{X, \varphi, \psi, Y; \quad X, \neg\varphi, \neg\psi, Y}{X, \neg(\varphi \Leftrightarrow \psi), Y} \end{array}$$

W tych regułach litery X, Y oznaczają dowolne konteksty, czyli skończone listy formuł (mogą być puste).

W przypadku reguły z jedną przesłanką wniosek jest logicznie równoważny tej przesłance; w przypadku reguły z dwiema przesłankami wniosek jest logicznie równoważny koniunkcji przesłanek (listy interpretujemy jako alternatywy).

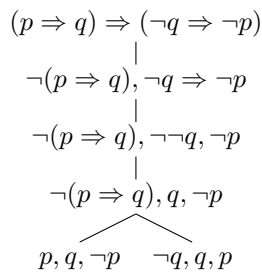
Formuła w korzeniu drzewa jest logicznie równoważna koniunkcji wszystkich alternatyw elementarnych na liściach drzewa. Zatem system sekwentów może służyć do sprowadzania formuł do KPN.

Przykład

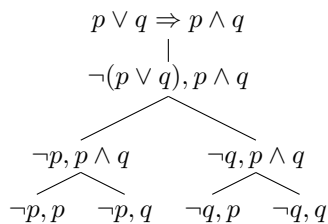

Drzewo dowodu formuły $(p \Rightarrow q) \Rightarrow (\neg q \Rightarrow \neg p)$
 KPN: $(p \vee q \vee \neg p) \wedge (\neg q \vee q \vee \neg p)$

Porównaj:

Przykład

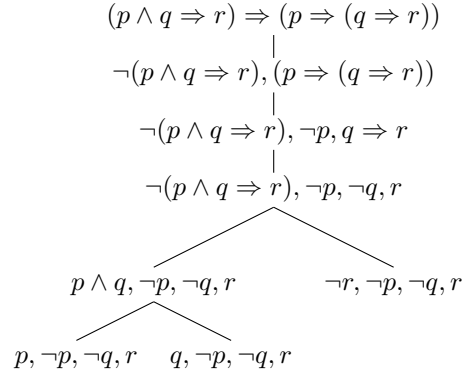

Poszukiwanie dowodu formuły $p \vee q \Rightarrow p \wedge q$ zakończyło się porażką, ponieważ dwa sekwenty elementarne na liściach drzewa nie są aksjomatami.

KPN: $(\neg p \vee p) \wedge (\neg p \vee q) \wedge (\neg q \vee p) \wedge (\neg q \vee q)$

Przykład. Korzystając z metody drzew sekwentów sprawdzić, czy formuła $(p \wedge q \Rightarrow r) \Rightarrow (p \Rightarrow (q \Rightarrow r))$ jest tautologią KRZ.

Drzewo sekwentów:

KPN: $(p \vee \neg p \vee \neg q \vee r) \wedge (q \vee \neg p \vee \neg q \vee r) \wedge (\neg r \vee \neg p \vee \neg q \vee r)$

Odpowiedź: Formuła jest tautologią.

Zadanie 1. Korzystając z metody drzew sekwentów sprawdzić, czy poniższe formuły są tautologiami KRZ:

1. $\neg(p \Rightarrow q) \Leftrightarrow p \wedge \neg q$
2. $(p \Rightarrow q) \Rightarrow ((q \Rightarrow r) \Rightarrow (p \Rightarrow r))$
3. $(p \Rightarrow q) \wedge p \Rightarrow q$
4. $(p \Rightarrow q) \Leftrightarrow (\neg p \Rightarrow \neg q)$
5. $(p \Rightarrow (q \Rightarrow r)) \Rightarrow (p \wedge q \Rightarrow r)$
6. $(p \Rightarrow q \wedge r) \Rightarrow (p \vee q \Rightarrow \neg r)$